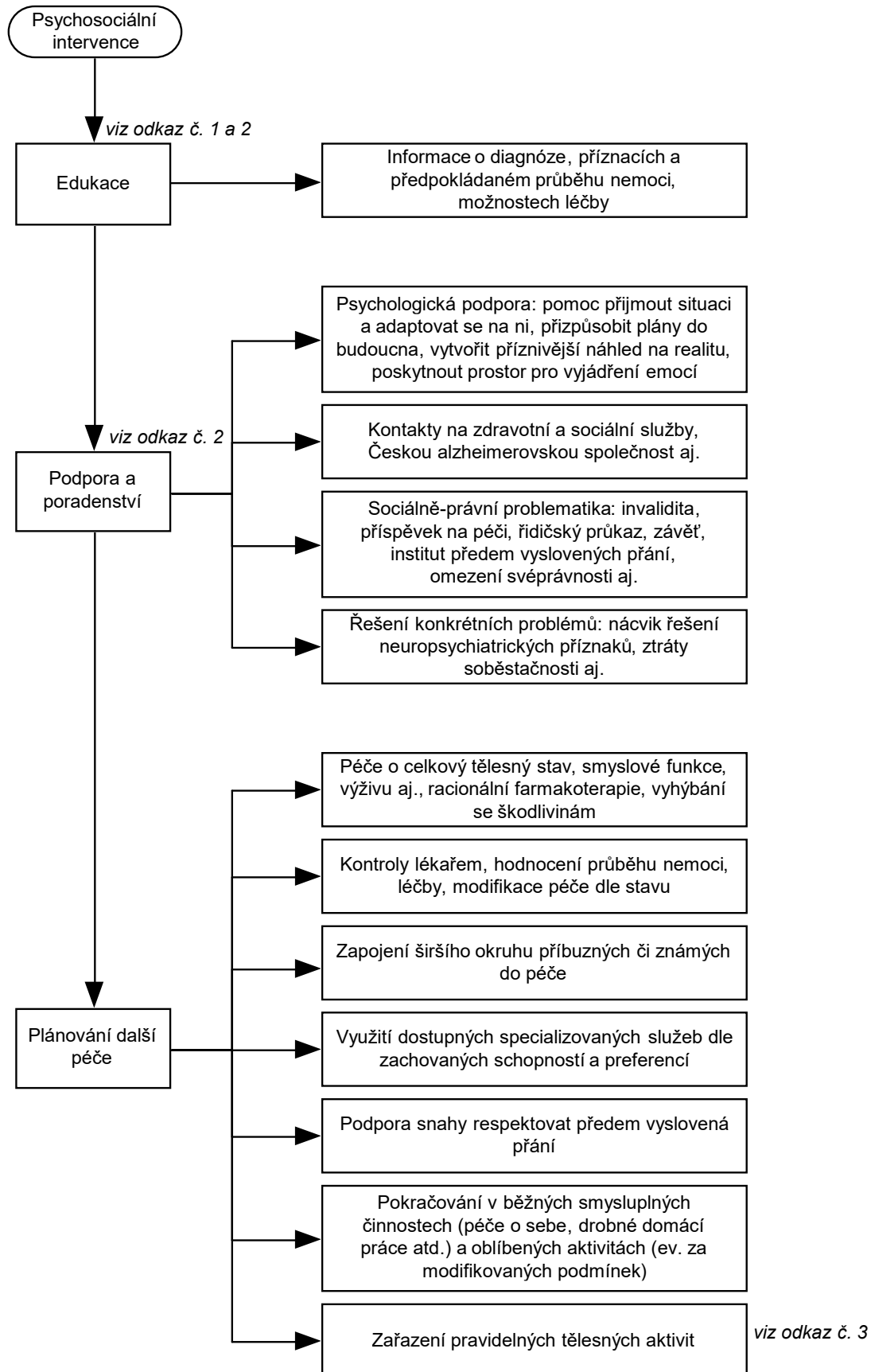
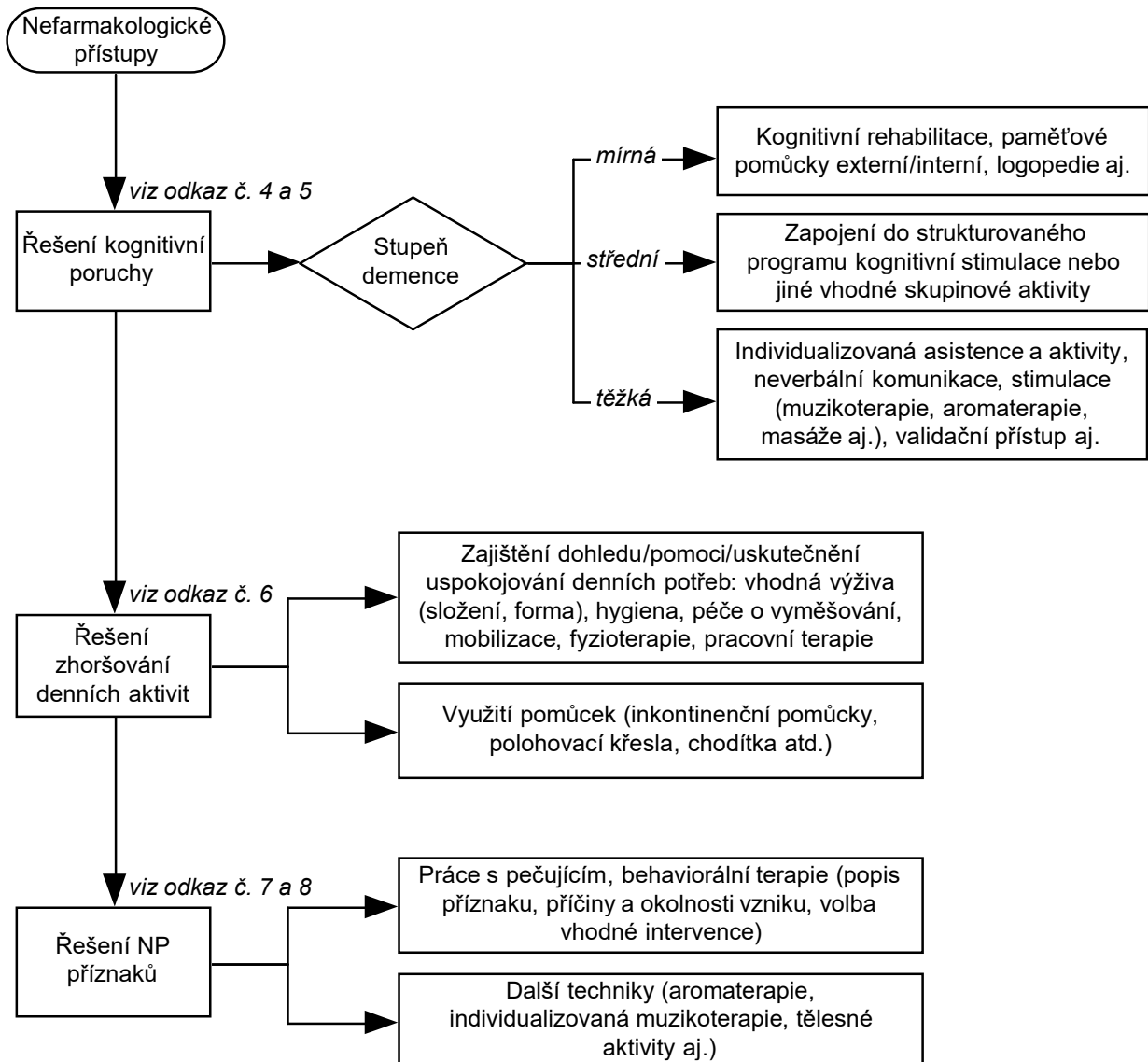

DOPORUČENÉ POSTUPY PSYCHIATRICKÉ PÉČE 2018

Psychosociální intervence a nefarmakologické přístupy v léčbě demence

DOPORUČENÉ POSTUPY PSYCHIATRICKÉ PÉČE 2018

DOPORUČENÉ POSTUPY PSYCHIATRICKÉ PÉČE 2018

Komentář k algoritmu

Psychosociální intervence a nefarmakologické přístupy v léčbě demence

Autor: Vanda Franková

Garant: Roman Jirák

Oponent: Aleš Bartoš

Odkaz č. 1

Sdělení diagnózy Alzheimerovy nemoci (AN) vedlo ke zmírnění úzkostné symptomatiky u pacientů i jejich pečujících (3).

II - kvalitní, kvaziexperimentální deskript.studie

Odkaz č. 2

Edukace a podpora pečujících vedly k poklesu psychiatrických příznaků u pečujících a k oddálení institucionalizace nemocných (3).

I - metaan <3 RCT nebo RCT

Odkaz č. 3

Některé studie ukazují pozitivní efekt tělesného cvičení ve všech stadiích demence (5).

III-ostatní studie korelační, případové

Odkaz č. 4

Multicentrická, jednoduše slepá, randomizovaná studie u 201 pacientů (115 aktivní léčba, 86 kontrol s běžnou péčí) prokázala efekt kognitivně-stimulační terapie. Terapie probíhala v sezeních 45 minut 2x týdně po dobu 7 týdnů. Došlo ke zlepšení kognitivních funkcí a kvality života (1). Pilotní studie u 35 pacientů, kteří pokračovali v "udržovací" kognitivně-stimulační terapii (1x týdně po dobu 16 týdnů) ukázala přetrvání pozitivního kognitivního efektu léčby oproti skupině pacientů, kteří v léčbě nepokračovali (1).

II - kvalitní, kvaziexperimentální deskript.studie

Odkaz č. 5

U ostatních psychoterapeutických směrů (reminiscenční terapie, terapie zaměřená na realitu, muzikoterapie, validační terapie aj.) není efekt jednoznačně doložen. Volba aktivity je vždy individuální dle zachovaných schopností a preferencí nemocného, dle dostupnosti. Vždy by měla být zohledněna osobní historie nemocného (2)(7).

IV-expertní názory, klinická zkušenost

Odkaz č. 6

Pracovní terapie může zlepšovat denní aktivity nemocného a redukovat potřebu pomoci (3).

II - kvalitní, kvaziexperimentální deskript.studie

DOPORUČENÉ POSTUPY PSYCHIATRICKÉ PÉČE 2018

Odkaz č. 7

Meta-analýza 23 randomizovaných a pseudorandomizovaných studií prokázala efekt nefarmakologických intervencí cílených na pečovatele v redukci frekvence a tíže neuropsychiatrických příznaků demence a v redukci negativních reakcí pečovatele. Úspěšná intervence čítala přibližně 9-12 sezení, probíhala individuálně a zahrnovala vícečetné komponenty aplikované po dobu 3-6 měsíců (1).

I - metaan <3 RCT nebo RCT

Odkaz č. 8

Systematický přehled nefarmakologických přístupů v léčbě neuropsychiatrických příznaků demence ukázal efekt behaviorální terapie, různých typů edukace pečujících a kognitivně-stimulační terapie (1)(4).

II - kvalitní, kvaziexperimentální deskript.studie

Závěrečný komentář

Psychosociální intervence a nefarmakologické přístupy jsou nedílnou součástí komplexní péče o pacienty s demencí a jejich pečující (1-7). Mají pozitivní vliv na kognici, neuropsychiatrické (NP) příznaky, denní aktivity, tělesnou kondici, kvalitu života nemocného i pečujících. Podporují zachované schopnosti a soběstačnost nemocného. Oddalují či odstraňují potřebu institucionalizace. Nefarmakologické přístupy jsou metodou volby u neuropsychiatrických příznaků s účinností ve všech stadiích demence. Jednoznačný efekt byl prokázán u individualizovaných přístupů k pečujícím. U jednotlivých psychoterapeutických technik nejsou důkazy efektu dostačivé (s výjimkou kognitivně-stimulační a behaviorální terapie), vychází se z výsledků menších studií, metaanalýz, klinických zkušeností. Základem je vhodný přístup k nemocnému s respektováním důstojnosti a individuality, péče v bezpečném a příjemném prostředí a přizpůsobený pravidelný denní režim.

V časných stadiích demence cílíme terapii přímo na pacienta, preferujeme zároveň možnost práce s pečujícím (rodinným/profesionálním). Od středního stadia je přítomnost pečujícího nutná, v jeho režii je dohled nad prováděnými aktivitami či vedení aktivit.

Reference

- 1. Franková V. Psychosociální terapie demence. In: Raboch J, Uhlíková P, et al., eds. Psychiatrie: Doporučené postupy psychiatrické péče IV. Praha:Psychiatrická společnost ČLS JEP 2014. Pp:32-34.*
- 2. Holmerová I, Baláčková N, et al. Strategie České alzheimerovské společnosti P-PA-IA. Péče a podpora lidem postiženým syndromem demence. Geriatrie a gerontologie 2013;2;3:158-164.*
- 3. Hort J, O'Brien JT, et al. EFNS Scientist Panel on Dementia. EFNS guidelines for the diagnosis and management of Alzheimer's disease. Eur J Neurol 2010;17(10):1236-48.*
- 4. Livingston G, Cooper C. Psychological, behavioural and psychosocial interventions for neuropsychiatric symptoms in dementia: What works, what does not and what needs more evidence? In: Ames D, O'Brien J, Burns A, eds. Dementia. 5th edition. London:CRC press 2017. Pp:235-243.*
- 5. Lord S, Rochester L. Role of the physiotherapist in the management of dementia. In: Ames D,*

PSYCHIATRICKÁ SPOLEČNOST
České lékařské společnosti J. E. Purkyně

PSYCHIATRIC ASSOCIATION
of the Czech Medical Association J. E. Purkyně

DOPORUČENÉ POSTUPY PSYCHIATRICKÉ PÉČE 2018

O'Brien J, Burns A, eds. Dementia. 5th edition. London: CRC press 2017. Pp:220-228.
6. Sorbi S, Hort J, et al. EFNS Scientist Panel on Dementia. EFNS Guidelines on the diagnosis and management of disorders associated with dementia. Eur J Neurol 2012;19(9):1159-79.
7. Unkenstein A. Psychological approaches for the practical management of cognitive impairment in dementia. In: Ames D, O'Brien J, Burns A, eds. Dementia. 5th edition. London: CRC press 2017. Pp:279-284.